

ಕೂನರ

ಮಾರ್ಚ್ 2020

ನಿರ್ಭಯವೆಂದೆಗೆ ಪಯಾಣ

ಕೂನ್ಯ

ಬ್ರಹ್ಮದೇವತೆಗೆ ಪಯಾಳ

ಮುಖಪುಟ

ಇಳಿ ಜೊಕ್ಕಿರಿಯ ಮೀನು ಗಿಡುಗ

* ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೀನು ಗಿಡುಗ
ಹಕ್ಕಿಯ ಮತ್ಸ್ಯ ಬೇಟೆ

- ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

* ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಪ್ಪೆಗಳ ಲೋಕ

- ಮಹಾಂತೇಶ ಗಂಗಯ್ಯ ಓಶಿಮಠ

* ಶಬ್ದ ಮಾಡದೇ ದಾರಿ ಕೇಳಿ!

- ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.

* ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ (ಕವನ)

- ಮಧುಸೂದನ ಎಚ್. ಸಿ.

* ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ

- ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಅನನ್ಯರೂಪ

ಕರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಡಾ.ದೀಪಕ್ ಬಿ., ಮೈಸೂರು

ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು: Indian Gooseberry

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *Phyllanthus emblica*

© ನಾಗೇಶ್ .ಟಿ .ಎಸ್

ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

ಬೆಟ್ಟದನೆಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ ಶುಷ್ಕ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಂಟರಿಂದ ಹತ್ತು ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ **Phyllanthus** ಎಂದರೆ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಹೂ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಇದು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸರಳವಾದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ರೆಂಬೆಗಳ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹಸಿರು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳಿದ್ದು, ಒಂದೇ ಹೂ ಗೊಂಚಲಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಹೂಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಗೋಲಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ತಿಳಿಹಸಿರು ಮಿಶ್ರ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಹಿ ಹಾಗೂ ಹುಳಿಯಾಗಿರುವ ಈ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಆನೆ, ಜಿಂಕೆ, ಕಾಡುಕುರಿ, ಕೋತಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದವು. 'ಸಿ' ಅನ್ನಾಂಗ ಹೊಂದಿರುವ ಇವು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಈ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

೫೪ ಷೊಟ್ಟೆಯ ಮೀನು ಗಿಡುಗ ಹಕ್ಕಿಯ ಮತ್ಸ್ಯ ಬೇಟೆ

- ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ
ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಕೊಲ್ಕತ್ತಾದ ಸಂತೋಷಕುಮಾರ, ಜಾನಾ, ಅರ್ಪೂಬ್ ದಾಸ್, ದಾವಣಗೆರೆಯ ಹೇಮಚಂದ್ರ ಜೈನ್, ಕುಂದಾಪುರದ ಸಂತೋಷ, ಕುಂದೇಶ್ವರ, ಉದಯಕುಮಾರ, ಶೆಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ನಾನು, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ತಂಡದ ನಾವಿಕರಾದ ನಾರಾಯಣ ಕಾರ್ವಿಯವರ ಹಾಯಿದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತಾಗ ಕುಂದಾಪುರದ

ಅಳವೆಯಲ್ಲಿ ದೋಣಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸಿತು. ನಾವು ಕಡಲ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಗಾಗಿ ಸಾಗಿದೆವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪನ್ನು ಸೋಸಲು ನೆಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗೂಟಗಳು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ಇದ್ದವು. ದೂರದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಗೂಟದ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ-ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರತ್ತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವೀಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿದೆವು. ಬೆಳಗಿನ ಉಪಹಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಮೀನನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಈ ಗೂಟದ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಆಗ ನಾವು ಅದರ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಗಿಡುಗನತ್ತ ತದೇಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಅದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂತೆವು. ಗೂಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಅದರ ಕೆಲ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡದ್ದೂ ಆಯ್ತು. ಸಮಯ ಜಾರುತ್ತಿತ್ತು, ಮುಕ್ಕಾಲು ಘಂಟೆ ಸಮಯ ಕಾಯ್ದರೂ ಅದು ಆ ಗೂಟಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತೇ ಇತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ತವೂ ಅದರತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹಸಿವಾಗಿರಬೇಕು... ತಕ್ಷಣವೇ ತನ್ನ ಅಗಲವಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ರಭಸವಾಗಿ ಬಡಿದು ಹಾರತೊಡಗಿದಾಗ ನಾವು ಕ್ಯಾಮರಾದಲ್ಲಿ ಆ ಕ್ಷಣವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡೆವು.

ಈ ಹಕ್ಕಿಯ ಹೆಸರು *ಬಿಳಿ-ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೀನು ಗಿಡುಗ ಅಥವಾ ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ಸಮುದ್ರ ಹದ್ದು* ಎಂದು. ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವೈಟ್ ಬೆಲ್ಲೀಡ್ ಸೀ ಈಗಲ್ (White-bellied sea eagle) ಅಥವಾ ವೈಟ್ ಬ್ರೆಸ್ಟೆಡ್ ಸೀ ಈಗಲ್ (White-breasted sea eagle) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹಾಲಿಯೆಟಸ್ ಲ್ಯುಕೋಗಾಸ್ಟರ್ (Haliaeetus leucogaster) ಎಂದು ಕರೆದು ಫಾಲ್ಕೋನಿಫಾರ್ಮಿಸ್ (Falconiformes) ಗಣದ, ಅಸ್ಟಿಪಿಟ್ರಿಡೇ (Accipitridae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. 1788 ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ನಿಸರ್ಗವಾದಿ ಜೋಹಾನ್ ಫ್ರೆಡ್ರಿಕ್ ಗೆಲ್ಮಿನ್ ಅವರು ಬಿಳಿ-ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಮುದ್ರ ಹದ್ದನ್ನು ಮೊದಲು ಬಾರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದರಾದರೂ, ಜಾನ್ ಲಾಥಮ್ 1781 ರಲ್ಲಿ ಈ ಜಾತಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಫೆಬ್ರವರಿ 1780ರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಕುಕ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾವಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕೇಪ್‌ನ ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಭೇದದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಸಿದ್ದರು.

© ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ಸಮುದ್ರ ಹದ್ದುಗಳ ತಲೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ತಳಭಾಗ ಹಾಗೂ ಎದೆಯು ಬಿಳುಪಾಗಿದೆ. ಬೆನ್ನು ಮತ್ತು ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಕಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾರುವಾಗ ರೆಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕಂದು ಗರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಬಾಗಿದ ಮೊನಚಾದ ಕೊಕ್ಕು, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾದ ನೀಲಿ-ಬೂದು ಮತ್ತು ಕಡು ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಕಾಲುಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿವೆ, ಕಪ್ಪಾದ ಉದ್ದನೆಯ ಉಗುರುಗಳಿವೆ. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳು ನೋಡಲು ಒಂದೇ ತರನಾಗಿದ್ದು, ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿಯು 66-80 ಸೆಂ. ಮೀ. ಗಾತ್ರದ್ದು, ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯು ಗಂಡಿಗಿಂತ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಸುಮಾರು 80-90 ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಾತ್ರದ್ದಾಗಿದೆ. ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಹರವು 1.78 ರಿಂದ 2.2 ಮೀಟರ್. ದೇಹದ ಪುಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗಿಡುಗವು ಅವಕಾಶವಾದಿ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಮೀನಾದರೂ, ಆಮೆ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಹಾವುಗಳು ಮುಂತಾದ ಜಲಚರ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಕಡಲಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಭಕ್ಷಿಸಿರುವುದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಮುದ್ರ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಮೂಲಕ

ಬೇಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆಚಾಚಿ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಅಗಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅದು ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಬಹುತೇಕ ಅದರ ಗಲ್ಲದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವಂತೆ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಲು ಮಾತ್ರ ಬೇಟೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ಸಮುದ್ರ ಗಿಡುಗವು ತಾನು ಕುಳಿತ ಜಾಗದಿಂದ ಹಾರುತ್ತ 45 ಡಿಗ್ರಿ ಕೋನದಲ್ಲಿ ಜಿಗಿದು ಧುಮುಕಿ ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಮೈ ಬಳಿ ಬೇಟೆ ಹಿಡಿಯಲು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಬಿಸಿಲಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ, ಸೂರ್ಯನ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಅರಿತು ಅದು ನೇರವಾಗಿ ಹಾರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ನೆರಳು ಬೀಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಭವನೀಯ ಬೇಟೆಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಈ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬಿಳಿ-ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೀನು ಗಿಡುಗವು ಬೇಟೆಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ನುರಿತ ಬೇಟೆಗಾರ ಹದ್ದಾಗಿದೆ.

ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ಸಮುದ್ರ ಹದ್ದುಗಳ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಯವು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನಿಂದ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಾಗಿದ್ದು ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವೇದಿಕೆಯಂತಿರುವ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗೂಡನ್ನು ರಚಿಸಿ ಎರಡು ಬಿಳಿವರ್ಣದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಇದೇ ಗೂಡನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇರುವುದೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಅಪರೂಪವೆಂಬಂತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ತನ್ನದೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಶಾಶ್ವತ ಜೋಡಿಗಳಾಗಿರುವ ಇವು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾತಿ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಸಂಗಾತಿ ಅಸುನೀಗಿದಾಗ ಬದುಕುಳಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಕ್ಕಿ ಹೊಸ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತದೆ. ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ಸಮುದ್ರ ಹದ್ದನ್ನು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಕೆಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳು ಇವೆ.

ಬಿಳಿ-ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಮುದ್ರ ಗಿಡುಗವು ಭಾರತದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಳನಾಡಿನಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬಂದ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಪನ್ನಾ ಟೈಗರ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದು ಸಮುದ್ರ ತೀರದಿಂದ ಸುಮಾರು 1,000 ಕಿ. ಮಿ (621 ಮೈಲಿ) ದೂರವಿದೆ. ನಾನೂ ಸಹ ಕಾರವಾರ ಸಮುದ್ರ ತಟದಿಂದ 110 ಕಿ. ಮೀ ದೂರವಿರುವ ದಾಂಡೇಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಮರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಭಾರತದ ಕರಾವಳಿ, ಅಂಡಮಾನ್-ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡರೂ ಒಳನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಿಸಬಲ್ಲದು. ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್, ಮಲೇಷಿಯಾ, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಜೆರ್ವಿಸ್ ಕೊಲ್ಲಿಯರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸೌತ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಕೋವೆಲ್ ನಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ಸಮುದ್ರ ಹದ್ದು 3,000 ಕಿ. ಮೀ. (1,900 ಮೈಲಿ) ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾರಿದ ಗಿಡುಗವು ದೂರ ಹೋಗಿತು. ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಹುಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಅದು ಮೀನನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿರುವುದು ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು, ಕಾಲಲ್ಲಿ ಮೀನು ಇತ್ತು. ಅದು ಮತ್ತೇ ಅದೇ ಗೂಟಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಾವು ದೋಣಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಸಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಸಮುದ್ರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹದ್ದು ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ಸುಯ್ಯೆಂದು ಹಾರುತ್ತ ಬರತೊಡಗಿದಾಗ ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಯಾಮರದಲ್ಲಿ ಶೆಟರ್ ಮೋಡ್ ನಲ್ಲಿ ಕವಾಟವೇಗವನ್ನು ಎಸ್-1/2000ಗೆ ಇಟ್ಟು, ಬೆಳಕು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಐ. ಎಸ್.ಒ. ವನ್ನು 400ಕ್ಕೆ

ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಂಟಿನ್ಯೂವಸ್ ಫ್ರೇಮ್ ನಲ್ಲಿ ಅದರ ಫೋಟೊ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಅದು ಮೀನನ್ನು ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಗೂಟದ ಮೇಲೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಗುವವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷಣಗಳು ಕ್ಯಾಮೆರಾದ ಮೆಮರಿ ಕಾರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದವು. ನಮ್ಮಿಂದ ಯಾವ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದ ಅದು ಮೀನನ್ನು ಹರಿದು ಸ್ವಾದಿಸತೊಡಗಿತು. ಮೀನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಂದಿರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ತಿಳಿಯಿತೋ ಏನೋ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾರಿಹೋಗಿ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಗೂಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮೀನನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿತು. ನಾವು ಕಾರ್ವಿಯವರಿಗೆ ದೋಣಿಯನ್ನು ಅದರತ್ತ ಒಯ್ಯಲು ಹೇಳಿದೆವು. ನಾವು ಅದರ ಸನಿಹ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅದು ಅದರ ಬೆಳಗಿನ ಉಪಹಾರ ಮುಗಿಸಿ ಆಗಿತ್ತು. ನಾವು ಅದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತೆವು, ಐದಾರು ನಿಮಿಷವಾಗಿರಬೇಕು ಹಿಂಬದಿಯ ಪುಕ್ಕವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಒಮ್ಮೆ ಮೈ ಕೊಡವಿ ಪಿಚಕಾರಿಯಂತೆ ಹಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾರಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಚುರ್ ಗುಟ್ಟಿದಾಗ ಉಪಹಾರದ ನೆನಪಾಗಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ತೀರದತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿ ಮರಳಿದೆವು

© ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಪ್ಪೆಗಳ ಲೋಕ

- ಮಹಾಂತೇಶ ಗಂಗಯ್ಯ ಓಶಿಮರ

ಉ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕೈಗಾ.

ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆ ಜಿಗಿತದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಭಾಗವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ? ಒಂದ್ವೇಳೆ ನೀವು ಭಾಗವಹಿಸಿರದಿದ್ದರೆ ಏನಂತೆ, ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಾದರೂ frog

race ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರಬೇಕಲ್ಲವೆ? ನಾವೂ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೂ ಸೋತಿರಲಿ ಗೆದ್ದಿರಲಿ, ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿ, ಪಡೆಯದಿರಲಿ ಆದರೆ ಆ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾಮನೋಭಾವದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮುದ ನೀಡಿರುವುದಂತೂ ಖರೆ ಅಂಥ ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ತಡ ಯಾಕೆ, ಕಪ್ಪೆಗಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬರೋಣ ಬನ್ನಿ.

ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೋಕರ್ಣ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸಾಣಿಕಟ್ಟಾ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬಳಸಿ ನಾವು ಸಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಉಪ್ಪಿನ ರುಚಿಯನ್ನು ಸವಿಯದೇ ಇರುವವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಸಮುದ್ರದ ಹಿನ್ನೀರಿನಿಂದ ಆವೃತ ಸಾಣಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಉಪ್ಪಿನ ಆಗರಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಊರಿನ ಮೂಡಣದ ಅಗಸಿಯಲ್ಲಿ ಗಜನಿ(ಜೌಗು) ಭೂಮಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶ್ರೇಣಿಯ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಗಿರಿಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮಾದನಗೆರಿ ಕ್ರಾಸ್ ನಿಂದ ಅವು ವೇಗಪಡೆದು ಆಗಸದೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಕರಾವಳಿಯ ರಮಣೀಯ ಪರಿಸರದ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸನ್ 2015 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಘಟನೆ ನಡೆದು, ಅದು ಈ ಊರಿನ ನಂಟನ್ನು ಜೈವಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಸಾಣಿಕಟ್ಟೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರ ತಂಡವೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ

ನಿವಾಸಿ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಆರ್. ನಾಯ್ಕ ರವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರಗಳು ಮುಗಿದ ತರುವಾಯ ಚಂದ್ರಕಾಂತ, ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಗುರುರಾಜರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್ ನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿದರು. ಏನೋ ವಿಶೇಷವಿದೆ ಎಂದು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಆಲಿಸಿದ ಗುರುರಾಜರು ಸಪ್ಪೆ ಮೋರೆಹಾಕಿಕೊಂಡು “ಏನು ನಾಯ್ಕರೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಕ್ಕಿ ಗದ್ದೆಮಿಂಚುಳ್ಳಿಯ ಶಬ್ದವಿದು. ನಿಮಗೆ, ಅಷ್ಟೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದರು. ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಮುನಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ “ಸರ್, ಹತ್ತಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀನಿ. ಇದು ಹಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ ಅಲ್ಲ ಯಾವುದೋ ಕಪ್ಪೆಯ ಧ್ವನಿ, ಬನ್ನಿ ತೋರಿಸ್ತೀನಿ” ಎಂದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳೆಡೆಗೆ ತಂಡವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಗದ್ದೆಗಳತ್ತ ಸಾಗಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ತಂಡವು ಅಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡಿತು. ಆ ಕೂಗು ಉಹಿಸಿದಂತೆ ಗದ್ದೆ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿತ್ತು. ತಜ್ಞರು ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅವುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹಾಗೂ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಕಗಳಲ್ಲಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಜೈವಿಕ ಅಕೌಸ್ಟಿಕ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವರದಿಗಳು ಬಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ವೇದಿಕೆಯು ಇದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾರು ಗುರುತಿಸದ ಪ್ರಭೇದ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ಈ

ಕಪ್ಪೆಯ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೆ “ಕರಾವಳಿ ಚಿಮ್ಮುವ ಕಪ್ಪೆ” (Euphlyctis karaavali skittering) ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಕಾರಣ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡದ ಪದ ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಪ್ಪೆಗಳು ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಕೇರಳದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಾ ಅಪಾಯ ಎದುರಾದಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ದೂರಕ್ಕೆ ಸರ್ರನೆ ಜರುಗುವ ಈ ಕಪ್ಪೆ ಪ್ರಭೇದದ ಉದ್ದ 11 ಸೆ.ಮೀ.

ಪರೋಪಕಾರಿ ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮಾನವನಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು 70 ದಶಲಕ್ಷ ವರುಷಗಳ ಮುಂಚೆ ಈ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಇವು ನೀರಿನಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಉಭಯಚರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹಿಮಖಂಡಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಗರಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಇವುಗಳ 7059 ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲಾದ 445 ಕಪ್ಪೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ 330 ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲೇ ಕಾಣಬಹುದು. ಕೇವಲ 19 ವರುಷಗಳ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 191 ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಆಗರಗಳಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದೆಂಬ ಆಶಾಭಾವನೆ

ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ವೇದಿಕೆಗಳೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಕಪ್ಪೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಮುತುವರ್ಜಿವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲಾಖೆ ಕಪ್ಪೆಗಳ ಕಳ್ಳ ಬೇಟೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅಪರಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ವನ್ಯಜೀವಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಸಂತಸ ತಂದಿದೆ. ಭಾರತದ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪೆ ಎಂದು ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಗಳಿಸಿರುವ ಡೊಂಗರು ಕಪ್ಪೆಗಳ ಸಂತತಿ ಕಳೆದ ದಶಕದಿಂದೀಚೆಗೆ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿನ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಮಂಡೂಕಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಪರಿಸರದ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಕಪ್ಪೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದಂತಹ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಭೂರಮೆಯ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಕಪ್ಪೆಗಳು ಯಥೇಚ್ಛ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಗೊದಮೊಟ್ಟೆಗಳು (ಕಪ್ಪೆ ಮರಿ) ಕೂಡ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿನ ಸೊಳ್ಳೆಯ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಅವುಗಳ ಪ್ರಸರಣವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಕೀಟಗಳ ಅವ್ಯಾಹತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ತಡೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಪ್ಪೆಗಳಿಂದ H1 N1 ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಔಷಧವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಕಪ್ಪೆ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಳೆಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಮುಂಗಾರಿನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅವು ತಮ್ಮ ಬಾಣಂತನಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗಂಡುಗಳು ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಗಂಡುಗಳು ತಮ್ಮ ಮೈ ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಸತತವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಾ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಗಂಡನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯ ಹೆಣ್ಣು ಕಪ್ಪೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಗಂಡು ಕಪ್ಪೆಗಳು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮೂಡಿಸುವ ಅನುರಣನ ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಭೇದವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕಪ್ಪೆಗಳ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ವರುಣ ದೇವನನ್ನು ಒಲಿಸಲು ಕಪ್ಪೆಗಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆಗಳ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಅದ್ಧೂರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಜಾ ಭಜಂತ್ರಿ, ವಿಶೇಷ ಉಟದ ಸಹಿತ ಮೆರವಣಿಗೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಮದುವೆ ನಂತರ ಕಪ್ಪೆಗಳು ಪ್ರಸ್ಥ ಆಚರಿಸಲೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆರೆಯ ನೀರಿಗೆ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಳೆ ಬರಲೆಂದು ಕಪ್ಪೆಗಳ ಮದುವೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಲಗುಬಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉಡುಪಿಯ ಜನ ತಾಳಿಯನ್ನು ಗಂಡುಕಪ್ಪೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗಂಡುಕಪ್ಪೆಗೆ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸಂಗತಿಯು ಮಹಿಳಾಮಣಿಗಳಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನವೂ ತಂದಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಮುಂಡಗೋಡಿನ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆಯ ಮದುವೆಯನ್ನು ಯುವಕನೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆ ಹೆಣ್ಣೋ ಗಂಡೋ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ! ಸುದ್ದಿಗೆ ಗ್ರಾಸವಾದ ಈ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಘಟನೆಗಳು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯೆಂದು ಬಹುಜನರು ಆಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಪ್ಪೆಗಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ, ಬಿಡುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಬೇರೆ ಮಾತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಕಪ್ಪೆಗಳ ಸಂತಾನಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಹಾಗೂ ಮಳೆಗೂ ಇರುವ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರೆನ್ನಬಹುದು.

HKulur

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು:

ಯಲ್ಲಾನಾಯಕ ಹಮಾನಿ, ಹರೀಶ ಕುಳೂರು, ಸುರಜ್ ಬಾನಾವಳಿಕರ,
ಚಂದ್ರಕಾಂತ ನಾಯ್ಕ, ಸೊಹಮ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾಂತೇಶ.

ವಿ. ವಿ. ಅಂಕಣ

ಶಬ್ದ ಮಾಡದೇ ದಾಲಿ ಕೇಳಿ!

- ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.

"ಆ ಬುಕ್ ನಂದು, ಅದ್ರಲ್ಲಿ ನೀನ್ ಶೀಟ್ ಹರಿಬೇಡ, ಬೇಕಾದ್ರೆ ನಿನ್ ಹಳ್ ಬುಕ್ಲಲ್ಲಿ ತಗೋ..." ಎಂದು ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ನನಗೆ ಎಷ್ಟೇ

ಹೇಳಿದರೂ, ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ, ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ, ಬೈದರೂ, ಹೊಡೆದರೂ ಬಿಡದೇ...

"ಯಾರ್ ಬುಕ್ ಆದ್ರೆ ಏನು, ನಮ್ಮ ಶೀಟ್ ಬೇಕಷ್ಟೆ! ಮಳೆ ನಿಂತೋದ್ರೇ...?" ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಪುಸ್ತಕದ ಹಾಳೆ ಹರಿಯುವ, ಕಾಗದದ ದೋಣಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಸಾಲದು ಎಂಬಂತೆ ನನ್ನ ಬಾಡಿಗೆ ತಮ್ಮಂದಿರು, ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ದೋಣಿ ಬಿಡುವ ನಮ್ಮ ಆಟ ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಈಗೀಗ ನಾನು ಗಮನಿಸುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಇಂತಹ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವುದಿರಲಿ, ಮಳೆ ಬರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಬಿಡುವುದೂ ಸಂದೇಹವೇ. ನಮ್ಮ ಆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ದೋಣಿಯೇ ಎಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ನೆನೆದರೆ ಸಾಕು, ಪೋಷಕರು ಅವರ ಆಸೆಯಂತೆ ನಿಜ ಹಡಗಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಕೇವಲ ಟಿ.ವಿ. ಯಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಹಡಗನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಭಾಗ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಸಿಗದ ಅವಕಾಶ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಈ ಹಡಗುಗಳ ಅತಿಯಾದ ಚಲನವಲನಗಳಿಂದ ಜಲಜೀವದ ಮೇಲೆ ಬೀರುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮವ ನೆನೆದು ದುಃಖಿಸಬೇಕೋ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅದೇನು ಹೀಗೆಂದಿರಿ... ಅಷ್ಟು ವಿಶಾಲ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಾಳಿನ ಹಾಗೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದದಲಿ ತೇಲಿ ಸಾಗುವ ಈ ಹಡಗು ಜಲಚರಗಳಿಗೆ ಏನು ಕೇಡು ಮಾಡಲಾದೀತು ಎನ್ನುವುದಲ್ಲವೇ ನಿಮ್ಮ ವಾದ? ಹಾಗಾದರೆ ಬನ್ನಿ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿವರಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಹಡಗುಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಜೀವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜಲ ಸಸ್ತನಿಗಳಾದ ಕೆಲವು ಬಗೆಯ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು

ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಈಗ ಹಿಂತೆಗೆಯುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹಡಗುಗಳ ಸಂಚಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ

ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯೇ ಕಾಡ್ ಫಿಶ್ (Cod Fish) ಮೇಲೆ ಹಡಗುಗಳ ಸಂಚಾರದಿಂದ ಆದ ಪರಿಣಾಮ ಹೇಳುವ ಈ ಸಂಶೋಧನೆ. ಉತ್ತರ ಗೋಳಾರ್ಧದಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದದ್ದು ಇದು.

ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈಜುತ್ತ ಆಹಾರವನ್ನರಸಿ ಹೋಗುವ ಕಾಡ್ ಫಿಶ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮೀನುಗಳ ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಡಗುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಸಂಚಾರದಿಂದ ಕೈಗೆ ಬಂದ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಗೆ ಬರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿವೆ.

ಅದು ಹೇಗೆ?

ಹೀಗೆ: ಹಡಗುಗಳು ನಾವು ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 147 ಡೆಸಿಬಲ್ಸ್. ಅವುಗಳ ಶಬ್ದದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ಲಿನ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ನ ಕಾರ್ನ್ ವಾಲ್ಟಿಸ್ ದ್ವೀಪದ ಬಳಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇನು ಕಾಡ್ ಫಿಶ್ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲಾಯಿತು. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದ ಪರಿಣಾಮ ಧೃವಗಳ ಮಂಜು ಕರಗುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ನಿಮಗೇ ತಿಳಿದಿದೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ನ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಡಗುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಗೆಂದು ಈ ಹಡಗುಗಳ ಸಂಚಾರವನ್ನು ವೀಡಿಯೋ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಕಾಡ್ ಫಿಶ್ ನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಹಡಗುಗಳು ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮೀನುಗಳ ಗುಂಪು 30ಮೀಟರ್ ಆಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ದ್ವೀಪದ ದಂಡೆಯ ಬಳಿ ಶೋಧ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಡಗುಗಳು ಸಮೀಪಿಸುವಾಗ ಬರುವ ಶಬ್ದದ ತರಂಗಗಳ ತಾಳಲಾರದೆ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಸುಮಾರು 350ಮೀಟರ್ ದೂರ ಸರಿದು, ಮೂವತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಈ ಮೀನುಗಳು ಆಹಾರ ಹುಡುಕಲು ಬಳಸಬೇಕಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀಗೆ ಹೆದರಿ ಓಡುವಲ್ಲೇ ವ್ಯಯಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಹಾರ ಬಯಸಿ ಬರುವ ಬೇಸಿಗೆಯ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಅದರ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಕುತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಹಡಗುಗಳ ಸಂಚಾರದ ಸಪ್ಪಳದಿಂದ ಮೀನುಗಳು ಸಂವಹಿಸಲು, ಪರಭಕ್ಷಕಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ವಲಸೆ

ಹೋಗಲು ಬಳಸುವ ಇವುಗಳ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಹಡಗಿನ ಶಬ್ದ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದು. ಈಗ ನೀವೆ ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ದೊರಕಿತೇ? ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಸಾಲದು ಎಂಬಂತೆ, 1980 ಯಿಂದ 2019ವರೆಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವರುಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಹಡಗುಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಹಡಗುಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಒಮ್ಮೆ ನೀವೆ ಉಹಿಸಿ ನೋಡಿ. ಇದು ತೊಂದರೆ ಒಂದು.

ಎರಡನೆಯದು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ತೈಲಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ನಡೆಸಿರುವ ಕಲಿಯುಗದ ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನ. ಸೋರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ಸೇರುವ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಸಹ ಮೀನುಗಳು ಎದುರಿಸಬೇಕಿವೆ.

ಮೂರನೆಯದು ಕರಗುತ್ತಿರುವ ಹಿಮ. ಕಾಡ್ ಫಿಶ್ ನ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತಿರುವ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳು ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದಿಂದ ಕರಗುತ್ತಿರುವ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಇವುಗಳ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತಡೆಗೋಡೆಯಾಗಿವೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯದೂ ಇದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೆಳಗಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇಪ್ಪತ್ತರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಲೀಸು. ಅದು ನಮಗೆ ಒಗ್ಗುವ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಅಲ್ಲವೇ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಡ್ ಫಿಶ್ ಗಳಿಗೂ ಸಮುದ್ರದ ಉಷ್ಣಾಂಶ 3° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಇರದ ಕಾರಣ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲ್ಮೈ ಸುಮಾರು 10° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಷ್ಣಾಂಶಕ್ಕಿಂತ ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು! ಅವುಗಳ ಜೀವನ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಹೇಳಿ...

ಹೊರ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯಲು ಸೌರಮಂಡಲದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಗಳಿಗೂ ನೌಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿರುವ ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ಭೂಮಿಯ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬರೀ ಯೋಚಿಸುವ ಸಮಯವಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವ ಸಮಯ! ಇಷ್ಟು ದಿನ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಬರಿ ಬಾಯಿ ಮಾತಾಗಿತ್ತು, ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಕೆಲಸವೇನಾಗಿದೆ?

ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ

ಉದಯ ರವಿ ಮೂಡುತಿರಲು ಬಾನು ಕೆಂಪೇರುತಿರಲು
ಒಡಲ ಕಡಲೊಳಗಿಂದ ಹುಕ್ಕಿ ಬಂತೊಂದು ಕವನ
ಇಳಿಗೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತಿರಲು ವನದ ಮೈ ತೊಳೆಯುತಿರಲು
ಬಳುವಳಿಯಿಂದ ಬಂದಿಹುದು ನಮಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಿಲನ

ಇಬ್ಬನಿಯ ತಬ್ಬಿದ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ ದಿಬ್ಬಗಳು
ಹೆಬ್ಬಲಿಯಂತೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದಿಹ ಹುಬ್ಬೇರಿಸುವ ಜಲಪಾತಗಳು
ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುವಂತೆ ನಿಂತಿಹ ಸಭ್ಯ ಸಾಲಮರಗಳು
ಒಬ್ಬ ಹೊಗಳಿದರೆ ಸಾಲದು ಇವು ವೈಕುಂಠ ವಸ್ತ್ರಗಳು

ಹಸಿರುಟ್ಟು ನಿಂತಿಹಳು ಭೂರಮೆಯು ತನ್ನ ಹೊಸುಗೆಗೆ
ಹುಸುರುಗಟ್ಟಿ ಕಾಯುತಿಹಳು ವರುಣನ ಬೆಸುಗೆಗೆ
ಕೆಸರೊಳಗೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತಿಹ ಈ ಮೂಕ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ
ಎರಡು ಸಾಲು ಬರೆಯುವುದೊಂದೆ ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ

- ಮಧುಸೂದನ ಎಚ್. ಸಿ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

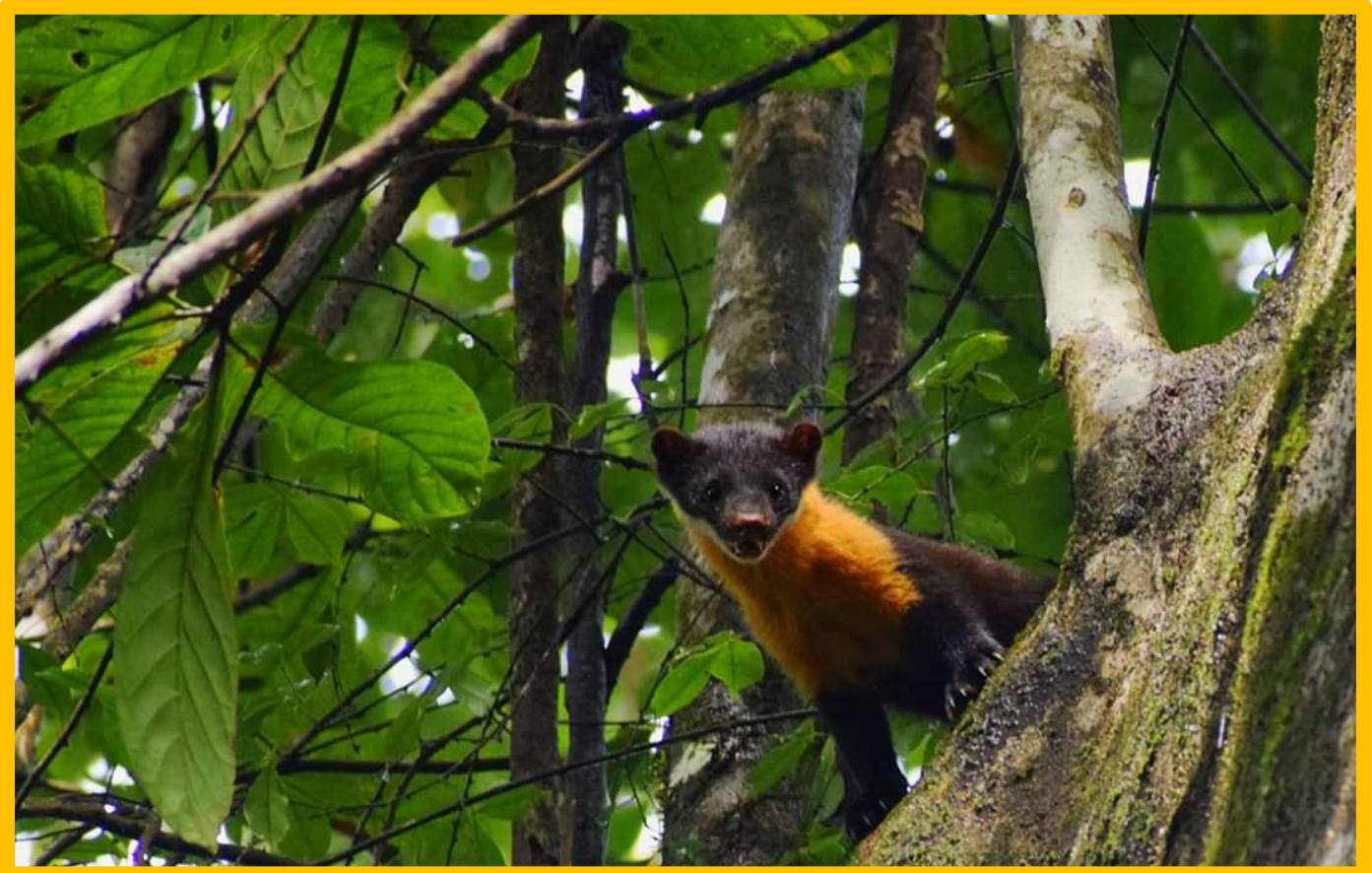
ಪ್ರಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕಾಟಿ

© ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ಕಾಟಿಗಳು ಸಂಘ ಜೀವಿಗಳು. ಕಾಟಿಗಳು ಕೂಡ ಬಲಶಾಲಿಗಳೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಾಟಿ ಒಂದು ಟನ್ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೂಕ ಇರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆದ ಇವುಗಳು ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯ ಸರಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅರಣ್ಯದ ಅಂಚು, ರಸ್ತೆಗಳ ಬದಿ ಅರಣ್ಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಗದ್ದೆ ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟು ತೂಕ ತೂಗುವ ಕಾಟಿಯನ್ನು ಕಾಡಿನ ರಾಜ ಹುಲಿ ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಹುಲಿಯು ಗರಿಷ್ಠ ಎಂದರೆ 230 ಕೆ.ಜಿ. ತೂಗಬಹುದು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಬಹುದು ಹುಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಬಲಶಾಲಿ ಅಂತ. ಆದರೆ ಕಾಟಿಯು ಕೆಲವು ಸಲ ಕಾಲು ಕೆರೆದು ಗುಟುರು ಹಾಕಿ ನಿಂತರೆ ಹುಲಿರಾಯನಿಗೂ ಬೇಟೆ ಕಷ್ಟವೇ.

ನೀಲಗಿರಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ (ಮರನಾಯಿ)

© ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ಹೆಸರೇ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇದರ ಉಟ, ವಾಸ, ಆಟ ಎಲ್ಲಾ ಮರದ ಮೇಲೆಯೇ. ಅಪರೂಪವಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ರಹಸ್ಯಮಯ ಜೀವಿಗಳು, ಕೇವಲ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ನೀಲಗಿರಿ ಕಾಡು, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಲು ಸಿಗುತ್ತವೆ, ಇವುಗಳ ರಹಸ್ಯ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಅತಿ ವಿರಳವಾಗಿ ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಮರನಾಯಿಗಳು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಡಿನ ಹಳದಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಗಳ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಮರನಾಯಿಗಳು ಸದಾ ಜೋಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬೆಳಕಿನ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲದ ತಮ್ಮ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಹಕ್ಕಿ, ಹುಳ-ಹುಪ್ಪಟೆಗಳು, ಮಳೆ ಕಾಡಿನ ಸಿಕಾಡ, ಜೇನು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಹಾರವಾಗಿ ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಗೂ(ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ) ಹೆದರದೆ ಇರುವ ಧೈರ್ಯವಂತ ಪ್ರಾಣಿ ಇವು. ಕಾಡಿನ ನಾಶ ಹಾಗೂ ಚರ್ಮದ ಬೇಟೆಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಅವನತಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುಳಿದಿವೆ.

ಕಾಡು ಹಂದಿ ಮರಿ

© ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ಕಾಡುಹಂದಿಯ ಮೈ ಬೂದುಗಪ್ಪಿನ ಒರಟಾದ ಮೋಟು ಕೂದಲಿನಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಹಂದಿಗೆ ವೈರಿಗಳೊಡನೆ ಕಾದಾಡಲು ಕೆಳದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹಂದಿಗೆ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾಡುಹಂದಿಗಳು ದಟ್ಟವಾದ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆಯ ತಾಪದಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡುತ್ತವೆ. ಗಂಡುಹಂದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣುಹಂದಿಗಳು ಗುಂಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ 2-3 ಹೆಣ್ಣುಹಂದಿಗಳು, ಇಪ್ಪತ್ತು-ಮೂವತ್ತು ಮರಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣುಹಂದಿ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಡುಹಂದಿಗಳು ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಉಗ್ರವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುತ್ತವೆ. ಆತುರ ಹೆಚ್ಚು. ಅಪಾಯದ ಸುಳಿವು ಸಿಕ್ಕ ಕೂಡಲೇ ಅಪಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತವೆ. ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದೆ ಯಾವ ಕಡೆಗಾದರೂ ಸರಿಯೇ ಧಾವಿಸುತ್ತವೆ.

ನರಿ

© ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ಅರಣ್ಯಗಳು, ಕುರುಚಲು ಪೊದೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಎಂಟರಿಂದ ಹತ್ತು ಕೆ.ಜಿ. ಗಳಷ್ಟು ತೂಕವಿರುವ ಇವುಗಳು ಬಿಳಿ, ಕಪ್ಪು, ಕಂದು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಮತ್ತು ಸಂಜೆಗತ್ತಲಿನ ಸಮಯ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಡುವುದು. ಕೋಳಿ, ಕುರಿಮರಿ, ಮೇಕೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳು (ಹುಲಿ, ಚಿರತೆ) ತಿಂದು ಉಳಿದ ಮಾಂಸ ಇದರ ಆಹಾರ. ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹಣ್ಣು, ಎಲಚಿ ಹಣ್ಣು, ಕಬ್ಬು, ಕಡಲೆ ಕಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖನ

- ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ನೀವೂ ಕಾನ್ರಾಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ...

ನೀಲಿ ಗ್ರಹ ಎಂದೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮಭೂಮಿ, ಸೌರಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಗ್ರಹ.

“ಬೆಳಗಾಗಿ ನಾನೆದ್ದು ಯಾರ್ ಯಾರ ನೆನೆಯಲಿ, ಎಳ್ಳು ಜೀರಿಗೆ ಬೆಳೆಯೋಳ, ಭೂಮ್ತಾಯ ಎದ್ದೊಂದು ಘಳಿಗೆ ನೆನೆದೇನು...”

ಎಂಬ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಚಿರಪರಿಚಿತ. ಸುಮಾರು 4.5 ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವವಿಕಾಸದ ವಿಸ್ಮಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಜೀವಿಗಳು ಜೀವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣು ಎಲ್ಲವೂ ಸಿಗುವುದು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಜೀವ ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದ ಮಾನವ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ, ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾನಿಯಿಂದ ಮುಂದೇನಾಗಬಹುದೆಂಬ ಆತಂಕ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಉದರ ಸೀಳಿದರೂ, ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳ ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದರೂ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಭೂಮಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ನೇಹಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇರುವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿ, ಇದನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಏಪ್ರಿಲ್ 22 ರಂದು ವಿಶ್ವಭೂಮಿ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಜೀವ ವೈವಿದ್ಯತೆ ಕುರಿತ, ಕಾಡು, ಕಾಡಿನ ಕತೆಗಳು, ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನ, ವನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೀಟಲೋಕ, ಕೃಷಿ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಛಾಯಚಿತ್ರಗಳು, ಕವನ (ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ), ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಕತೆಗಳು, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಬಹುದು.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಇ-ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಇದೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ದಿನಾಂಕ 25 ರೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸದೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

